

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Νεοελληνική Γλώσσα

Ε΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Ο εφιάλτης της Περσεφόνης»

ΙΩΑΝΝΑ ΚΟΣΜΙΔΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σεναρία και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Ο εφιάλης της Περσεφόνης

Δημιουργός

Ιωάννα Κοσμίδου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Ε΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Ιούνιος 2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

«Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού», τεύχος α΄ ενότητα 1: *Ο φίλος μας το περιβάλλον* (σ. 7-22).

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

9 διδακτικές ώρες

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Α) Ταυτότητες μαθητών: Το παρόν σενάριο απευθύνεται σε μαθητές της Ε΄ τάξης του Δημοτικού σχολείου, μπορεί όμως να αξιοποιηθεί και από όλους τους μαθητές των μεγάλων τάξεων.

Β) Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών: Οι μαθητές θα πρέπει να έχουν βασικές δεξιότητες χρήσης του υπολογιστή, ειδικότερα στη χρήση του διαδικτύου, να γνωρίζουν το πρόγραμμα ζωγραφικής Tux Paint και να δημιουργούν εννοιολογικούς χάρτες σε σχετικό πρόγραμμα.

Γ) Προεργασία του εκπαιδευτικού: Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει βασικές δεξιότητες χρήσης του υπολογιστή και των προγραμμάτων που αξιοποιούνται στο σενάριο και, πριν από την εφαρμογή του σεναρίου, να επισκεφτεί όλους τους προτεινόμενους ιστότοπους ή να προτείνει νέους ιστότοπους που εξυπηρετούν το σενάριο.

Δ) Υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου: Το σενάριο υλοποιείται στο εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου και για την εφαρμογή του απαιτείται η ύπαρξη ηλεκτρονικών υπολογιστών ισάριθμων με τις ομάδες εργασίας των μαθητών και βιντεοπροβολέας. Επίσης, απαιτείται σύνδεση στο διαδίκτυο.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

—

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το παρόν σενάριο προσεγγίζει το θέμα της καταστροφής του περιβάλλοντος με έναν διαφορετικό τρόπο. Μέσα από τους στίχους ενός ποιητή, μέσα από τις νότες ενός συνθέτη, μέσα από τις πινελιές ενός ζωγράφου, μέσα από τα μάτια ενός παιδιού, μέσα από την έμπνευση των νέων. Στόχος είναι να φτάσουμε όλοι μαζί σε έναν κοινό τόπο: η προστασία του περιβάλλοντος είναι υπόθεση όλων μας, μικρών και μεγάλων, και όχι των άλλων.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση είναι μια εκπαίδευση με διαρκή χαρακτήρα, αφού αποτελεί μια διαδικασία που αρχίζει από το προσχολικό επίπεδο, δίνει ιδιαίτερη έμφαση στα άτομα σχολικής ηλικίας, διότι στις ηλικίες αυτές διαμορφώνονται αξίες και στάσεις, και συνεχίζεται σε όλη τη διάρκεια της ζωής ως εκπαίδευση διά βίου (UNESCO 1977 και 1978 στο Βασάλα 2011: 104). Για τον λόγο αυτό το παρόν σενάριο προσεγγίζει τα σύγχρονα σημαντικά περιβαλλοντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο άνθρωπος στοχεύοντας στην ευαισθητοποίηση των μαθητών, στην απόκτηση από αυτούς περιβαλλοντικής συνείδησης και στην ανάπτυξη στάσεων που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών (ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003β: 640).

Κατά την υλοποίηση του σεναρίου αξιοποιούνται έργα τέχνης, διότι, σύμφωνα με τους θεωρητικούς, οι μαθητές που παρατηρούν έργα τέχνης κερδίζουν πολλαπλά. Κυρίως αναπτύσσονται ολιστικά (γνωστικά, συναισθηματικά, αισθητικά, στοχαστικά). Αυτή η ολιστική ανάπτυξη τείνει σε μια βαθύτερη αντίληψη και κατανόηση όχι μόνο του εαυτού μας, αλλά και της πραγματικότητας που μας περιβάλλει. Με τον τρόπο αυτό ο μαθητής έχει πιθανότητες να παίξει αργότερα αποτελεσματικά τον ρόλο του ενεργού συνειδητοποιημένου πολίτη (Anderson 2005, Perkins 1994, Olson 2000, Ritchhart 2006 στο Μέγας 2011: 62).

Οι αισθητικές εμπειρίες, μέσω της παρατήρησης πινάκων ζωγραφικής, της ανάγνωσης ποιημάτων και της ακρόασης μουσικών έργων, είναι εμπειρίες που συνεισφέρουν ουσιαστικά στην ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών, γιατί αξιοποιούν και διευρύνουν τη φαντασία, την εφευρετικότητα και τη δημιουργικότητά τους. Επιπλέον, η ποίηση μεταδίδει μηνύματα και εμπειρίες που το σχολείο δεν μπορεί, με τα μέσα που διαθέτει, να διδάξει.

Η ζωγραφική αξιοποιείται με δραστηριότητες που ενεργοποιούν δημιουργικά τους μαθητές. Η οπτική γλώσσα των πινάκων επιτρέπει την επικοινωνία ιδεών, νοημάτων, πληροφοριών και συναισθημάτων με τρόπους ιδιαίτερους που δεν μπορεί

να μιμηθεί κανένα άλλο σύστημα συμβόλων (Kress & Leeuwen 1996 στο Γραφάκου & Λαμπίτση 2011: 62). Επιπλέον, τους βοηθούν να αναπτύξουν κριτική και επιλεκτική ματιά απέναντι στα οπτικά προϊόντα του σύγχρονου πολιτισμού (Γραφάκου & Λαμπίτση 2011: 67).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- Να εντοπίσουν τα αρνητικά σημεία από την ανθρώπινη παρέμβαση στο φυσικό περιβάλλον και να αναφέρουν ενέργειες που θα βοηθήσουν στην προστασία του.
- Να αναπτύξουν θετικές στάσεις για την πρόληψη και επίλυση μελλοντικών περιβαλλοντικών προβλημάτων.
- Να συμμετέχουν ενεργά ως υπεύθυνοι πολίτες στη βελτίωση της ποιότητας ζωής.
- Να αναπτύξουν κριτική και δημιουργική σκέψη για την προσέγγιση και κατανόηση των σύγχρονων περιβαλλοντικών προβλημάτων.
- Να κατανοούν και να σχολιάζουν το περιεχόμενο, το νόημα, το μήνυμα ενός ποιήματος και να το ερμηνεύουν.
- Να περιγράφουν προφορικά αυτό που βλέπουν σε έναν πίνακα ζωγραφικής και να κατανοούν «τι θέλει να πει» ο καλλιτέχνης μέσα από αυτόν.
- Να περιγράφουν απλά πώς νιώθουν και τι σκέπτονται, όταν βλέπουν ένα έργο τέχνης.
- Να εκτιμούν και να απολαμβάνουν αισθητικά τα έργα τέχνης.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- Να ασκηθούν στην ακρόαση και στον προφορικό λόγο.
- Να εξοικειωθούν διαισθητικά με τον ποιητικό λόγο.

- Να γράφουν μία ιστορία βασισμένη σε εικόνες.
- Να δίνουν τίτλο στη δική τους ιστορία.
- Να προσεγγίζουν το περιεχόμενο ενός ποιήματος με τη βοήθεια δοσμένων ερωτήσεων.
- Να μετατρέπουν ένα ποίημα σε πεζό.
- Να δίνουν τίτλο σε δικό τους ψηφιακό εικαστικό έργο και να τον αιτιολογούν.
- Να εξοικειωθούν με το λεξιλόγιο που αφορά το περιβάλλον.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- Να πλοηγούνται σε δικτυακούς τόπους.
- Να γράφουν κείμενο στον επεξεργαστή κειμένου.
- Να αντιγράφουν και να επικολλούν ένα κείμενο από το διαδίκτυο.
- Να αποθηκεύουν μία εικόνα από το διαδίκτυο.
- Να συμπληρώνουν έναν ημιδομημένο εννοιολογικό χάρτη.
- Να αναζητούν πληροφορίες που χρειάζονται για μια εργασία τους σε μηχανή αναζήτησης και στην «αναζήτηση» μιας ιστοσελίδας.
- Να δημιουργούν ένα δικό τους εικαστικό έργο στο περιβάλλον ελεύθερης έκφρασης και δημιουργικότητας Tux Paint.

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές εμπλέκονται σε δραστηριότητες συνεργατικού τύπου και γι' αυτό αναμένεται να αποκτήσουν δεξιότητες συνεργασίας, να γίνουν υπεύθυνοι, να αποκτήσουν ομαδικές και κοινωνικές ικανότητες και να αναπτύξουν τις διαπροσωπικές τους σχέσεις. Ο εκπαιδευτικός δημιουργεί συνεργατικό περιβάλλον μάθησης, στα πλαίσια του οποίου επικρατεί θετική αλληλεπίδραση ανάμεσα στα μέλη της ομάδας.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφετηρία για την εφαρμογή του σεναρίου μπορεί να αποτελέσει η 1^η ενότητα του βιβλίου «Γλώσσας Ε΄ Δημοτικού» ([τεύχος α΄, σ. 7-22](#)), που έχει τίτλο *Ο φίλος μας το περιβάλλον*. Μπορεί, επίσης, να συσχετιστεί και με την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος, που είναι η 5^η Ιουνίου. Σκοπός του σεναρίου είναι η ευαισθητοποίηση των μαθητών και η αλλαγή της στάσης τους, μέσα από γλωσσικές δραστηριότητες (γράψιμο ιστορίας, μελέτη ενός ποιήματος, κατανόηση κειμένου, προφορικός λόγος κλπ.) αλλά και δραστηριότητες που αγγίζουν το συναισθημά τους.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το εκπαιδευτικό σενάριο είναι συμβατό με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της Νεοελληνικής Γλώσσας (ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003α, ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Ελληνικής Γλώσσας για το Δημοτικό 2003), αφού οι στόχοι του αποτελούν στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος. Ο κεντρικός άξονάς του αφορά στη Γλώσσα και συγκεκριμένα στον προφορικό λόγο, στην ανάλυση ποιήματος και στην παραγωγή γραπτού λόγου (γράψιμο ιστορίας βασισμένης σε εικόνες). Στοχεύει, επίσης, στην αισθητική καλλιέργεια, στην καλλιέργεια δημιουργικής σκέψης, στην ανάπτυξη της φαντασίας και στην ενασχόληση με τα συναισθήματα. Δίνει έμφαση στην ενεργό συμμετοχή των μαθητών και αποφεύγονται μέθοδοι διδασκαλίας γνωσιοκεντρικού χαρακτήρα. Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες με δραστηριότητες που αξιοποιούν τεχνολογικά εργαλεία των ΤΠΕ.¹

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο παρόν σενάριο χρησιμοποιούνται λογισμικά γενικής χρήσης και το διαδίκτυο, δηλαδή εργαλεία που έχουν ιδιαίτερη σημασία για τη γλωσσική εκπαίδευση, αφού τα περιβάλλοντα αυτά αποτελούν μέσα για γραφή, ανάγνωση και επικοινωνία, μέσα

¹Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας

δηλαδή πρακτικής γραμματισμού (Κόμης & άλ. 2010: 31). Πιο συγκεκριμένα, χρησιμοποιείται:

- 1) Ο επεξεργαστής κειμένου, για την παραγωγή και τροποποίηση κειμένων σε ψηφιακή μορφή. Στο εννοιολογικό επίπεδο, η επεξεργασία κειμένου συνιστά μία νέα μέθοδο γραφής, η οποία είναι ποιοτικά διαφορετική από τη γραφή που λαμβάνει χώρα με χαρτί και μολύβι.
- 2) Λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης, για την αξιοποίηση των πρότερων γνώσεων των μαθητών, αλλά και ως αξιολόγηση με την επαναδόμησή του.
- 3) Το διαδίκτυο, για τη συλλογή πληροφοριών που αποτελούν το πρωτογενές υλικό προς επεξεργασία.
- 4) Το περιβάλλον ζωγραφικής Tux Paint για τη δημιουργία των εικαστικών έργων των παιδιών.

Κείμενα

Ιστοσελίδες

[Καταστροφή του περιβάλλοντος](#), εργασία του Στέλιου Ευστρατιάδη στο μάθημα Τεχνολογίας-Πληροφορικής (Γενικό Λύκειο Βαθέος Αυλίδος)

[Αλλαξε συνήθειες](#), από τη WWF

[Περιβαλλοντικά προβλήματα](#), λήμμα στη Βικιπαίδεια (τελευταία τροποποίηση: 9 Απριλίου 2013)

Θεματικοί Κατάλογοι

[Στίχοι, Ποιήματα, Μεταφράσεις](#)

[Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος](#)

Οπτικοακουστικό υλικό

«[Το ρολόι της καταστροφής](#)» από την Εκπαιδευτική Τηλεόραση

«[Ο εφιάλτης της Περσεφόνης](#)» από τον δίσκο *Τα παράλογα*, στίχοι: Νίκος Γκάτσος, Μουσική: Μάνος Χατζηδάκις, εκτέλεση: Μαρία Φαραντούρη, 1976.

«[Periβαλλον & Pollution](#)», βίντεο από το 2^ο Λύκειο Βριλησίων.

«[Το κορίτσι που άφησε άφωνο τον κόσμο για πέντε λεπτά](#)», βίντεο από YouTubeTranslations

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1^η και 2^η διδακτική ώρα

(Εργασία στην ολομέλεια και σε ομάδες, εργαστήριο πληροφορικής)

Με αφορμή την 1^η ενότητα του βιβλίου «Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού» με τίτλο *Ο φίλος μας το περιβάλλον*, ακούμε το τραγούδι του Μάνου Χατζιδάκι «[Ο εφιάλτης της Περσεφόνης](#)» σε στίχους του Νίκου Γκάτσου (ελαχιστοποιούμε το παράθυρό μας, έτσι ώστε να επικεντρωθούμε στα λόγια του). Αφού πούμε λίγα λόγια για τους δύο μεγάλους καλλιτέχνες, αναζητούμε τους στίχους του ποιήματος σε σχετικό [ιστότοπο](#) (Πλευρικό Μενού → Αναζήτηση → Τίτλος: Ο εφιάλτης της Περσεφόνης → Αναζήτηση) και εργαζόμαστε στο [1ο Φύλλο εργασίας](#) (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο «FE1.docx»). Μόλις ολοκληρώσουμε, ακούμε και πάλι το τραγούδι, παρακολουθώντας με προσοχή το [βίντεο](#) που το συνοδεύει, θέτουμε τις ακόλουθες ερωτήσεις στην ολομέλεια και ακολουθεί συζήτηση:

- Ποιες είναι οι εικόνες που παρουσιάζει το βίντεο;
- Με ποιον τρόπο ο άνθρωπος καταστρέφει το περιβάλλον;

3^η και 4^η διδακτική ώρα

(Εργασία στην ολομέλεια και σε ομάδες, εργαστήριο πληροφορικής)

Το δεύτερο διδακτικό δίωρο προβάλλουμε στον βιντεοπροβολέα τον πίνακα «[Η Πόλις](#)» του Δανιήλ Γουναρίδη, έχοντας ως μουσική υπόκρουση το τραγούδι «Ο εφιάλτης της Περσεφόνης». Το έργο αυτό έχει οικολογικό χαρακτήρα και μας δίνει την εικόνα της σύγχρονης πόλης μας, της Αθήνας, με τους στενούς δρόμους, την επιβολή του τσιμέντου, την απουσία κάθε ζωής. Με τη βοήθειά μας, οι μαθητές μπορούν να διαπιστώσουν ότι τα χρώματα, τα σχήματα και οι μορφές

χρησιμοποιούνται με συμβολική σημασία από τον ζωγράφο και είναι φορείς μηνυμάτων.

Αφού παρατηρήσουμε, λοιπόν, στον χρόνο αυτό τον πίνακα, τον «ξεκλειδώνουμε» με τη βοήθεια κάποιων ερωτήσεων του [2ου Φύλλου εργασίας](#) (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο «FE2.docx»), όπως:

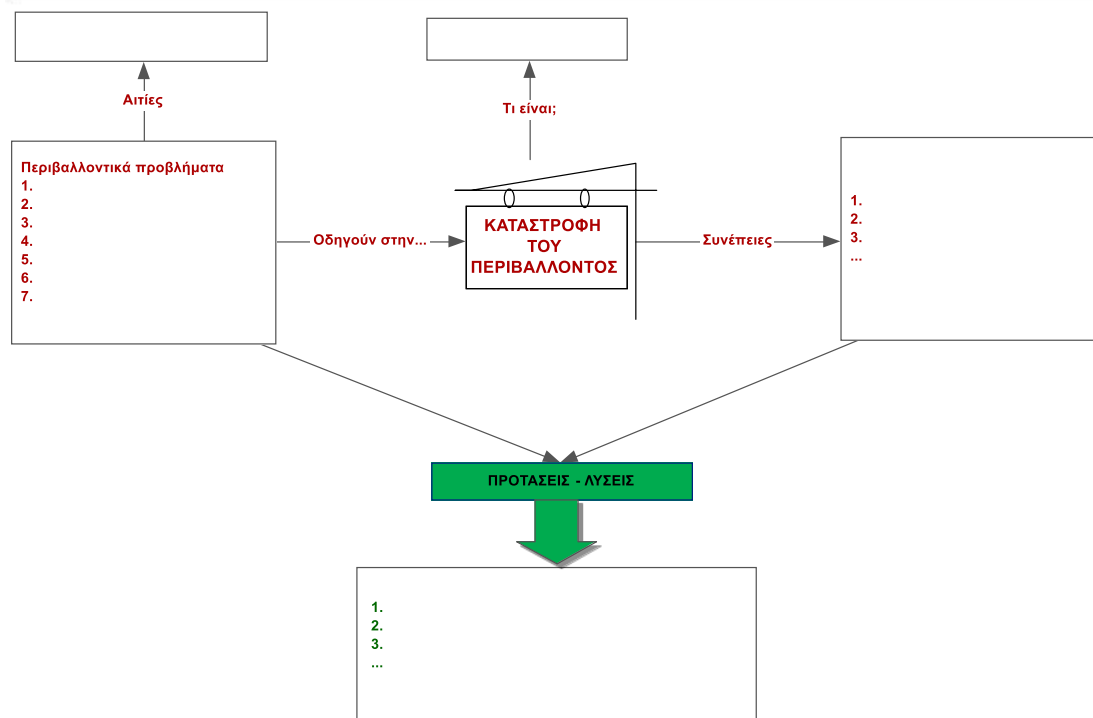
- Ποιο είναι το θέμα του πίνακα;
- Ποια είναι η πρόθεση του ζωγράφου; Από πού φαίνεται αυτό;
- Εντοπίζετε ομοιότητες και διαφορές ανάμεσα στον πίνακα και στο ποίημα του Ν. Γκάτσου (π.χ. όσον αφορά στο θέμα, στην πρόθεση των δύο καλλιτεχνών, στις λύσεις που προτείνουν κλπ.).

Όταν ολοκληρώσουμε, επιλέγουμε ένα θέμα για την καταστροφή του περιβάλλοντος από την πόλη στην οποία ζούμε και είτε δημιουργούμε το δικό μας εικαστικό έργο στην ακουαρέλα μας είτε στο πρόγραμμα ζωγραφικής Tux Paint. Στο έργο μας δίνουμε τον τίτλο που επιθυμούμε και το παρουσιάζουμε στην ολομέλεια. Ταυτόχρονα, εξηγούμε το μήνυμα που θέλουμε να μεταδώσουμε και δικαιολογούμε τον τίτλο του.

5^η και 6^η διδακτική ώρα

(Εργασία στην ολομέλεια και σε ομάδες, εργαστήριο πληροφορικής)

Το τρίτο διδακτικό δίωρο, αρχικά σε έναν ημιδομημένο εννοιολογικό χάρτη με κεντρική έννοια τη λέξη «Καταστροφή του Περιβάλλοντος» (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο «perivallon.isf»), καταγράφουν οι ομάδες τις γνώσεις-απόψεις τους για το υπό εξέταση θέμα.

Στη συνέχεια, παρακολουθούν ένα βίντεο από την εκπαιδευτική τηλεόραση με τίτλο «[Το ρολόι της καταστροφής](#)» (διάρκεια 18:36) με τη χρήση του [3ου Φύλλου εργασίας](#) (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο «FE3.docx») και μελετούν κάποιες πηγές ([Περιβαλλοντικά προβλήματα](#), [Καταστροφή του περιβάλλοντος](#)) για τα περιβαλλοντικά προβλήματα και τις αιτίες που τα προκαλούν και αναδομούν τον εννοιολογικό τους χάρτη. Αν υπάρχει χρόνος, μπορούν να αναζητήσουν σχετικές εικόνες στο διαδίκτυο και να τις εντάξουν σε αυτόν. Τέλος, οι ομάδες παρουσιάζουν τις εργασίες τους.

7^η, 8^η και 9^η διδακτική ώρα

(Εργασία στην ολομέλεια και σε ομάδες, εργαστήριο πληροφορικής)

Το τέταρτο διδακτικό δίωρο, αφού παρακολουθήσουμε το βίντεο «[Περιβαλλον & Pollution](#)» (διάρκεια 06:34), που δημιουργήθηκε από νέους για έναν διαγωνισμό που διοργάνωσε το Εθνικό Συμβούλιο Νεολαίας το 2009, συζητάμε γι' αυτό, για τα προβλήματα που θίγει, για το μήνυμα που οι νέοι προσπαθούν να περάσουν ([4ο](#)

[Φύλλο εργασίας](#), βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο «FE4.docx») κ.ά. Μπορούμε και να διαβάσουμε τα λόγια τους που συνοδεύουν την ανάρτησή τους στο YouTube (στο: [Δείτε περισσότερα](#)). Στη συνέχεια οι μαθητές «ντύνουν» με λόγια την ιστορία που μόλις παρακολούθησαν και της δίνουν τον δικό τους τίτλο. Τέλος, οι ομάδες παρουσιάζουν την ιστορία τους στις υπόλοιπες ομάδες.

Την τελευταία διδακτική ώρα, θα εστιάσουμε στην αλλαγή των δικών μας συνηθειών, προκειμένου να συμβάλουμε στην προστασία του περιβάλλοντος. Αρχικά, προβάλλουμε το βίντεο με την εκπληκτική ομιλία ενός δωδεκάχρονου κοριτσιού σε διεθνή διάσκεψη για το περιβάλλον, με τίτλο «[Το κορίτσι που άφησε άφωνο τον κόσμο για πέντε λεπτά](#)» (διάρκεια 07:14) με στόχο να δείξουμε ότι η ευαισθητοποίηση αφορά όλους και όχι μόνο τους μεγάλους. Στη συνέχεια, με τη βοήθεια όσων έχουμε μάθει αλλά και με τη βοήθεια της ιστοσελίδας της [WWF](#) καταγράφουμε τις αλλαγές των συνηθειών που μπορούμε να κάνουμε ο καθένας μας στο σπίτι και στο σχολείο.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1ο Φύλλο εργασίας

Ημερομηνία:

Ομάδα:

1. Να μεταβείτε σε [σχετική σελίδα](#) του διαδικτύου και να αναζητήσετε το ποίημα του Νίκου Γκάτσου «Ο εφιάλτης της Περσεφόνης» (Πλευρικό Μενού → Αναζήτηση → Τίτλος: Ο εφιάλτης της Περσεφόνης → Αναζήτηση).
2. Να αντιγράψετε και να επικολλήσετε τους στίχους στον παρακάτω πίνακα.

3. Να απαντήσετε στις ερωτήσεις:

Ποιος είναι ο στιχουργός;	
Ποιος είναι ο συνθέτης;	
Ποιο είναι το θέμα που απασχολεί τον ποιητή; Να αναφέρετε τους στίχους που σας βοήθησαν να το καταλάβετε.	
Ποιες είναι οι αντιθέσεις που υπάρχουν στο ποίημα;	
Τι συμβουλεύει ο ποιητής την Περσεφόνη;	
Γιατί της δίνει αυτή τη συμβουλή;	

Ποια είναι τα συναισθήματα του ποιητή και ποια είναι τα δικά σας συναισθήματα;

4. Να μετατρέψετε το ποίημα σε πεζό κείμενο. Τι λέει ο ποιητής στην Περσεφόνη για την καταστροφή του περιβάλλοντος;

.....

.....

.....

5. Να ακούσετε ξανά το τραγούδι «[Ο εφιάλτης της Περσεφόνης](#)» και να παρακολουθήσετε προσεκτικά το βίντεο που το συνοδεύει. Ποιες εικόνες παρουσιάζει; Πώς ο άνθρωπος καταστρέφει το περιβάλλον;

.....

.....

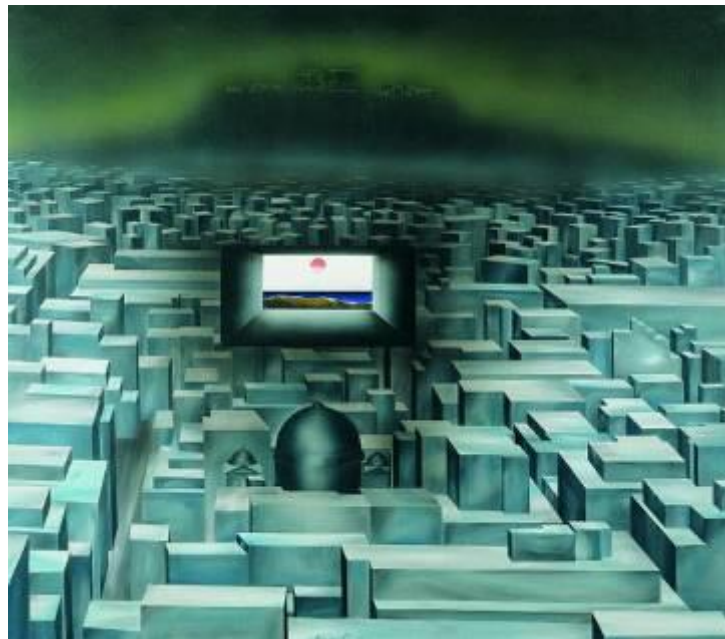
.....

2ο Φύλλο εργασίας

Ημερομηνία:

Ομάδα:

1. Να παρατηρήσετε προσεκτικά τον πίνακα του Δανιήλ Γουναρίδη «[Η Πόλις](#)» ακούγοντας ταυτόχρονα το τραγούδι «[Ο εφιάλτης της Περσεφόνης](#)» και να απαντήσετε στις ερωτήσεις:

A. Ποιο είναι το θέμα του πίνακα;	
B. Ποια είναι η πρόθεση του ζωγράφου; Από πού φαίνεται αυτό;	
Γ. Εντοπίζετε ομοιότητες και διαφορές ανάμεσα στον πίνακα και στο ποίημα του Ν. Γκάτσου (π.χ. όσον αφορά στο θέμα, στην πρόθεση των δύο καλλιτεχνών, στις λύσεις που προτείνουν κλπ.).	

Ομοιότητες	Διαφορές
1.	1.
2.	2.

2. Να επιλέξετε ένα θέμα για την καταστροφή του περιβάλλοντος από την πόλη στην οποία ζείτε και να το ζωγραφίσετε στην ακουαρέλα σας ή στο πρόγραμμα ζωγραφικής Tux Paint. Να δώσετε έναν τίτλο στο έργο σας, το οποίο να μεταδίδει το δικό σας μήνυμα.
3. Να παρουσιάσετε τα έργα σας στην ολομέλεια, να εξηγήσετε το μήνυμα που θέλατε να μεταδώσετε και να δικαιολογήσετε τον τίτλο που δώσατε.

3ο Φύλλο εργασίας

Ημερομηνία:

Ομάδα:

1. Να συμπληρώσετε, με τις γνώσεις που έχετε ως τώρα, τον ημιδομημένο εννοιολογικό χάρτη με κεντρική έννοια τη λέξη «Καταστροφή του Περιβάλλοντος» (βλ. αρχείο: Synodeutika/perivallon.isf).
2. Να μεταβείτε στη βιντεοθήκη της εκπαιδευτικής τηλεόρασης και να παρακολουθήσετε το βίντεο με τίτλο «[Το ρολόι της καταστροφής](#)».
3. Να μελετήσετε τις πηγές:
 - [Περιβαλλοντικά προβλήματα](#)
 - [Καταστροφή του περιβάλλοντος](#)και να επαναδομήσετε τον εννοιολογικό σας χάρτη.
4. Να μεταβείτε στη μηχανή αναζήτησης [Google](#) και να αναζητήσετε εικόνες που να συνοδεύουν τον εννοιολογικό σας χάρτη.

4ο Φύλλο εργασίας

Ημερομηνία:

Ομάδα:

1. Να παρακολουθήσετε το βίντεο «[Περιβαλλον & Pollution](#)»
2. Να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:
 - Από πόσα μέρη αποτελείται το βίντεο που παρακολουθήσατε;
 - Ποια είναι τα προβλήματα που θίγει;
 - Ποιο μήνυμα θέλουν να περάσουν με το βιντεάκι τους οι νέοι; (μεταβείτε στο YouTube και διαβάστε τι γράφουν οι ίδιοι στο: *Δείτε περισσότερα*).
 - Τι μουσική έχει επιλεγεί για το 1ο μέρος και τι για το 2ο;
 - Ποια είναι τα συναισθήματα που μας γεννά η μουσική του 1ου μέρους και ποια του 2ου μέρους;
3. Να «ντύσετε» με λόγια την ιστορία με εικόνες που παρακολουθήσατε (1^ο μέρος) και να της δώσετε τον δικό σας τίτλο.

Τίτλος:

4. Να καταγράψετε τις αλλαγές των συνηθειών που μπορείτε να κάνετε, στο σπίτι και στο σχολείο, προκειμένου να βοηθήσετε στην προστασία του περιβάλλοντος.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Οι μαθητές μπορούν να κατασκευάσουν έργα τέχνης ανακυκλώνοντας διάφορα άχρηστα υλικά, να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό για το βραβείο του [αιεφόρου σχολείου](#), να υλοποιήσουν τις προτάσεις τους μέσα στο σχολείο τους κλπ. Στην προσπάθειά τους αυτή μπορούν να συμβάλουν όλες οι τάξεις του σχολείου αλλά και εκπαιδευτικοί άλλων ειδικοτήτων. Επίσης, την ιστορία που έχουν γράψει για το βιντεάκι των νέων μπορούν να την ηχογραφήσουν και να την ενσωματώσουν σε αυτό (ίσως με τη συνεργασία του Πληροφορικού στα σχολεία ΕΑΕΠ).

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Ενδεχομένως κάποιες από τις δραστηριότητες να απαιτούν περισσότερο χρόνο για να υλοποιηθούν, ανάλογα με την εξοικείωση των μαθητών με το κάθε εργαλείο. Ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να προσαρμόσει τις δραστηριότητες ή τους στόχους στα δεδομένα της τάξης του κατά την εφαρμογή του σεναρίου, ώστε να έχει τα μέγιστα μαθησιακά αποτελέσματα για τους μαθητές του.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βασάλα, Π. 2011. Περιβαλλοντική εκπαίδευση και σχολικά περιβαλλοντικά προγράμματα. Στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, *Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης. Βασικό Επιμορφωτικό Υλικό: Τόμος Α: Γενικό Μέρος. Αρχική Έκδοση Μάιος 2011.* (σ. 103-111). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο:

<http://www.epimorfosi.edu.gr/images/stories/ebook-epimorfotes/genikomer/1.%20tomos%20a%20geniko.pdf> (8/7/2013).

Γραφάκου, Ε. & Β. Λαμπίτση. 2011. Η αξιοποίηση των εικαστικών τεχνών στην εκπαίδευση. Στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, *Αξιοποίηση των Τεχνών στην Εκπαίδευση. Βασικό επιμορφωτικό υλικό. Τόμος Γ'.* Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο:

<http://www.epimorfosi.edu.gr/images/stories/ebook-epimorfotes/texnes/9.TEXNES.pdf> (1/6/2013).

Κόμης, Β., & άλ. 2010. *Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την Αξιοποίηση και Εφαρμογή των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη. Επιμορφωτικό υλικό για την εκπαίδευση*

των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης. Τεύχος 2Α: Κλάδοι ΠΕ60/ΠΕ70. Πάτρα: ΥΠ.Ε.Π.Θ., Π.Ι., Ε.Α.Ι.Τ.Υ.

Μέγας, Γ. 2011. Η αξιοποίηση της αισθητικής εμπειρίας στην εκπαίδευση. Στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, *Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης. Βασικό Επιμορφωτικό Υλικό: Τόμος Α: Γενικό Μέρος. Αρχική Έκδοση Μάιος 2011.* (σ. 62-80). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο:

<http://www.epimorfosi.edu.gr/images/stories/ebook-epimorfotes/geniko-meros/1.%20tomos%20a%20geniko.pdf> (8/7/2013).

ΥΠΕΠΘ/Π.Ι.2003α. *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών Δημοτικού-Γυμνασίου. ΔΕΠΠΣ της Ελληνικής Γλώσσας για το Δημοτικό Σχολείο.* Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο:

http://www.pi-schools.gr/download/programs/depps/2deppsaps_GlossasDimotikou.zip (13/04/2013).

ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003β. *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών Δημοτικού-Γυμνασίου. Προγράμματα σχεδιασμού και ανάπτυξης διαθεματικών δραστηριοτήτων. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση* (σ. 640-646). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο:

http://www.pi-schools.gr/download/programs/depps/31depps_Peribalontikis.pdf (8/7/2013).